

5-rettighedshavere begrænses til at gælde for optagelser, der første gang er solgt eller på anden måde overdraget inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Til § 65

Til stk. 1 og 2

Efter den gældende lovs § 45, stk. 1, må en udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk ikke uden kunstnerens samtykke

- optages på gramfonplade, lydbånd, film eller anden indretning, der kan gengive den,
- udsendes i lydradio eller fjernsyn eller
- på anden måde ved samtidig overføring ad teknisk vej gøres offentlig tilgængelig for en anden kreds end den, for hvilken kunstneren direkte optræder.

En optagelse af en fremførelse må efter lovens § 45, stk. 2, ikke overføres til anden indretning, der kan gengive den, eller udsendes i radio eller fjernsyn, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted.

Forslagene til stk. 1 og 2 medfører følgende ændringer:

- De udøvende kunstnere får en generel eneret til at gøre deres fremførelser tilgængelige for almenheden. Dette svarer til den beskyttelse, der efter § 2 er tillagt ophavsmændene. Efter den gældende lov har en udøvende kunstner kun eneret med hensyn til udsendelse i radio eller fjernsyn og samtidig overføring til et andet publikum.

- De udøvende kunstnere får efter forslaget til stk. 2 en eneret til at gøre foretagne lyd- eller billedoptagelser af deres fremførelser tilgængelige for almenheden. De udøvende kunstnere har i dag kun en beskyttelse mod, at optagelserne udsendes i radio eller fjernsyn, jf. den gældende lovs § 45, stk. 2, 2. led.

De praktiske konsekvenser af forslagene til stk. 1 og 2 vil være, at beskyttelsen af de udøvende kunstnere styrkes i relation til

- offentliggørelsesretten, idet de udøvende kunstnere på linie med ophavsmændene vil få en ret til at bestemme om og på hvilke vilkår, deres fremførelser første gang gøres tilgængelige for almenheden, og

- retten til spredning af eksemplarer, idet de udøvende kunstnere på linie med ophavsmændene vil få en eneret til at sprede eksemplarer af foretagne lyd- eller billedoptagelser til almenheden.

Forslagene til stk. 1 og 2 er hovedsagelig baseret på en flertalsindstilling fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 962/1982.

Udvalgsflertallets forslag skal ses på baggrund af den teknologiske udvikling i relation til bl.a. video-grammer, tv-satellitter og kabel-tv. Den ny teknologi indebærer fordele for kunstnerne på grund af en øget mulighed for udbredelse af deres produkter, men påvirker samtidig kunstnernes arbejdssituation ved at mindske behovet for direkte fremførelser. Det er derfor nødvendigt, at der findes en retsbeskyttelse, som gør det muligt at kontrollere, hvordan fremførelser og navnlig optagelser heraf udnyttes. Hertil kommer, at den teknologiske udvikling har medført forbedrede kopieringsteknikker, som bevirker, at kvaliteten af en kopi ofte er på højde med den originale optagelse.

Udvalgets flertal foreslår på denne baggrund, at beskyttelsen af de udøvende kunstnere styrkes på tre punkter:

- Gennemførelse af en præstationsbeskyttelse, således at det ikke længere skal være en forudsætning for beskyttelsen, at den udøvende kunstner fremfører et litterært eller kunstnerisk værk. Betydningen heraf er, at beskyttelsen af udøvende kunstnere udvides til også at omfatte fx mimikere og cirkus- og varietéartister.

- En udvidelse af de udøvende kunstneres beskyttelse til en eneret til at gøre den kunstneriske præstation tilgængelig for almenheden. En sådan eneret svarer til ophavsmændenes enerettigheder efter lovens § 2, stk. 1.

- Gennemførelse af en særlig plagiat-beskyttelse i form af et forbud mod såkaldte sound alikes, hvorefter optagelser af en fremførelse ikke uden kunstnerens samtykke må efterlignes eller markedsføres på en sådan måde, at der er nærliggende fare for, at det købende publikum forveksler optagelserne.

Hovedformålet med udvalgsflertallets forslag om en præstationsbeskyttelse er at inddrage cirkus- og varietéartister m.fl. i beskyttelsen. En mulighed herfor er hjemlet i Romkonventionens art. 9. Udvalgsflertallet erkender, at der kan opstå afgrænsningsproblemer i forhold til de mere sports- og idrætsprægede præstationer. Som eksempler nævnes gymnastik og kunstskøjteløb, herunder isdans. Flertallet vil trække grænsen for beskyttelsen ved, om en præstation indgår i en konkurrencesituation eller i en opvisning, således at kun de idrætspræstationer, hvor det æstetiske moment spiller en afgørende rolle for helhedsoplevelsen, skal nyde beskyttelse.

Danmarks Radios repræsentanter i udvalget har generelt taget afstand fra flertallets forslag. Danmarks Radio finder, at en præstationsbeskyttelse vil medføre vanskelige afgrænsningsproblemer, og at der ikke foreligger noget reelt beskyttelsesbehov.